

Audiodienst d.d. 21 februari 2021 – 1^e zondag in de Veertigdagentijd
(te beluisteren via websites <http://levendgelooftwente.nl/>
en <https://www.kerkomroep.nl/#/kerken/20150> en deze keer ook via
<https://www.kerkomroep.nl/#/kerken/10907> - Remonstrantse gemeente Twente)

Voorganger: ds. Carla Borgers

Welkom en introductie

Goedemorgen luisteraars, zusters en broeders van de Twentse Doopsgezinde en Remonstrantse gemeenten en wie waar dan ook vandaan met ons meeluistert. Hartelijk welkom allemaal bij deze online dienst op de 1^e zondag in de Veertigdagentijd. Deze dienst zou volgens het preekrooster een gezamenlijke RemDo dienst zijn met als voorganger ds. Kirsten Slettenaar. Maar omdat beide gemeenten alweer enkele maanden geen fysieke diensten hebben worden de mensen van de Remonstrantse gemeente in de gelegenheid gesteld om mee te luisteren met deze audiodienst van de Doopsgezinden. U kunt ze sowieso wekelijks beluisteren via kerkomroep.nl als u dat wilt.

Ontsteken van het licht

Muziek Jésus le Christ (Taizé)

Frans: Jésus le Christ, lumière intérieure, ne laisse pas mes ténèbres me parler.

Jésus le Christ, lumière intérieure, donne-moi d'accueillir ton amour.

NL: Jezus, U bent het licht in ons leven: laat nimmer toe, dat mijn duister tot mij spreekt. Jezus U bent het licht in ons leven, open mij voor uw liefde, o Heer.

Een smeekgebed (tekst van Huub Oosterhuis, NLB pag. 717)

Verberg U niet

Toen hebt Gij ons gezien – nog voor wij waren.
Gij dacht ons, mensen, en daar stonden wij,
voor uw Aangezicht, ontelbaar velen.

Toen hebt Gij ons gezegend,  en voor  en,
Gij weet het nog? Of kent Gij ons niet meer?
Gij huivert van de wereld die wij maakten.

Zijt Gij gaan slapen om het niet te zien?
Vaagt Gij ons uit als dromen 's morgens vroeg?
Zijt Gij ver weg een nieuw heelal begonnen?

Gedenk uw trouw aan Abraham gezworen.
Gedenk uw kind uit Nazaret, de schoot
die hem gedragen heeft, uw eerste liefde.

Gedenk de kinderen uit ons geboren.
Roep over hen uw Naam. Verberg U niet.
Trek niet uw handen af van deze aarde.

Inleiding

Waar blijft de tijd. Alwéér is het de eerste zondag in de veertigdagentijd. Vorig jaar op die eerste zondag kwamen we nog gewoon samen in de kerkgebouwen en hebben we zelfs nog twee keer op donderdag een 40-dagen-meditatiebijeenkomst gehouden met een sobere maaltijd daarna.

We wist natuurlijk al wel van een virus dat rondwaarde, maar hoe snel het ging hadden we toen nog niet echt in de gaten. We dachten misschien: Brabant is ver weg. Tja, China was nog veel verder weg, maar toch....In de week daarna werden vrijwel alle bijeenkomsten gestaakt. Nu dus opnieuw een digitale Veertigdagentijd en wellicht ook nog wel een digitale Stille Week en Pasen. Enfin, we houden hoop op beter.

Nu dan de bijbellezingen voor vanochtend. Genesis 9 stond op het rooster, een tekst over het sluiten van een verbond door God met de mensen en met alle levende wezens. En vanwege deze eerste zondag in de veertigdagentijd een evangelielezing over het verblijf van Jezus in de woestijn gedurende 40 dagen. Een (zeer korte) versie van Marcus deze keer.

Bijbellezing: Genesis 9, 8-17 (vert. H. Oosterhuis en A. van Heusden)

- 8 God sprak tot Noach en tot zijn zonen:
9 Nu dan, ik, ik richt mijn verbond op met jullie samen
en met je nageslacht dat na je komt,
10 met alle levende zielen die bij jullie zijn,
vogels, tamme dieren,
alle dieren levend in het wild op aarde,
alles wat uit de ark is gegaan,
alle levenden van de aarde.
11 Ik richt mijn verbond op met jullie samen:
nooit meer zal een vloed van water alle vlees verdelgen,
nooit meer zal geschieden dat een vloed de aarde verderft.
12 God sprak:
Dit is het teken van het verbond
dat ik geef tussen mij en u
en met alle levende zielen die zijn bij u
voor alle komende geslachten:
13 ik geef in de wolken mijn boog,
teken van het verbond tussen mij en de aarde.
14 Het zal geschieden:
zend ik wolken over de aarde
en verschijnt de boog in de wolken,
15 dan gedenk ik mijn verbond,
dat tussen mij en u
en alle levende zielen in alle vlees:
nooit meer wordt het water een vloed
om alle vlees te verderven.

- 16 Staat de boog in de wolken,
 ik zie hem
 om te gedenken het verbond voor altijd
 tussen God en alle levende zielen in alle vlees op de aarde.
- 17 God sprak tot Noach:
 Dit is het teken van het verbond
 dat ik heb opgericht tussen mij en alle vlees dat is op de aarde.

Muziek: Lied van Noach (Stef Bos van zijn CD *In een ander licht*)

Het was nacht
 En ik stond onder de sterren
 En een stem van binnenuit
 Vertelde mij
 Het wordt tijd om je grenzen
 Te verleggen
 Weg van deze wereld
 Deze tijd

En bouw een huis
 Zoals een schip
 En vaar naar waar
 De stroom jou ook brengt
 Vraag niet waarom
 Maar geloof
 Dat aan het einde
 Alles weer opnieuw begint

Dezelfde nacht zag ik
 Een vloedgolf in mijn dromen
 Die langzaam heel de aarde overstroomde
 En ik zag een engel die vertelde met zijn ogen
 Dat het tijd wordt om op water te gaan wonen

Dus ik bouw een huis zoals een schip
 En wie mij lief is neem ik met mij mee
 Ik begin van voor af aan
 In een land dat zal ontstijgen aan de zee

Ik zag de wereld om me heen
 Ik zag de leegte
 Ik zag de mens die alleen nog
 Overleefde
 En ik zag de aarde
 Met haar woestijnen en haar zeeën
 Moegestreden omdat ze alles
 Had gegeven

Ik bouw een huis zoals een schip
 En wie mij lief is neem ik met mij mee
 En ik begin van voor af aan
 In een land dat zal ontstijgen aan de zee

*Portugese tekst van de
 achtergrondzang (met ongeveer
 dezelfde inhoud als de Nederlandse
 tekst)*

Na escuridão da noite
 Vi uma estrela
 Que no silêncio houvi
 Dizer-me assim

Chegou o tempo
 Prepara-te a partir
 Teu velho mundo
 Está chegando ao fim

Uma casa
 Um nôvo mundo
 Um barco ondulando
 No mar

Nessa noite
 Sonhei de uma onda
 Que a terra chegaria
 A inundar

Nos olhos
 De um anjo branco eu li
 Chegou ó tempo
 De procurar terra no mar

Een korte overdenking

We zijn inmiddels de 'weg naar Pasen' ingeslagen. Het Paasfeest dat altijd weer een nieuw perspectief geeft op het leven; op ons eigen leven ook.

Pasen is de dood te boven komen, de dood ontstijgen. En dan gaat het daarbij in de bijbel meestal niet zozeer over de lichamelijke dood, maar over leven in leegte; leven zonder verbinding, zoals in het lied van Stef Bos:

Ik zag de wereld om me heen
Ik zag de leegte
Ik zag de mens die alleen nog
Overleefde

Het verhaal over Noach vertelt dat na de vloed God een eenzijdige verbintenis aangaat met de mensheid en met alles wat leeft. Deze God komt met de plechtige toezegging dat er nooit meer een vernietigende zondvloed over de aarde zal komen en de regenboog is het teken van dat verbond. Ook in oude Babylonische teksten wordt de regenboog beschouwd als een gunstig voorteken en een symbool van verzoening. Bijzonder in dit bijbelse verhaal is dat de regenboog niet de mens, maar God moet herinneren aan zijn belofte. Je zou het zo kunnen opvatten dat niet de mens, maar alleen God kan instaan voor de bescherming tegen zo'n grote vloed. Het is maar goed dat we die tekst niet zo heel letterlijk interpreteren, anders hadden we nooit dijken en waterkeringen gebouwd.

In de evangeliëlezing uit Marcus 1, 12-15 komt Jezus na zijn doop in de Jordaan door Johannes de dooper in de woestijn terecht. Ik lees dit korte gedeelte:

¹²Meteen daarna dreef de Geest hem de woestijn in. ¹³Veertig dagen bleef hij in de woestijn, waar hij door Satan op de proef werd gesteld. Hij leefde er te midden van de wilde dieren, en engelen zorgden voor hem.

¹⁴Nadat Johannes gevangen was genomen, ging Jezus naar Galilea, waar hij Gods goede nieuws verkondigde. ¹⁵Dit was wat hij zei: 'De tijd is aangebroken, het koninkrijk van God is nabij: kom tot inkeer en hecht geloof aan dit goede nieuws.'

Jezus werd beproefd door satan, wat zoveel betekent als 'tegenstrever' of 'aanklager'. Marcus vertelt niet wát die beproeving inhield, zoals Matteüs en Lucas dat wél doen. Maar Marcus heeft haast; hij wil snel verder met zijn verhaal. Bij hem hoeven we dus geen uitweidingen te verwachten. In één adem noemt hij dan ook de wilde dieren, te midden waarvan Jezus leefde én de engelen die hem dienden. Ongetwijfeld zullen er echte wilde dieren geweest zijn in die wildernis, maar misschien zijn die wilde dieren ook wel overdrachtelijk bedoeld. Immers, de woestijn is ook de plek waar je wordt geconfronteerd met jezelf, met je angsten, je tekorten, met de leegte in jezelf die je altijd weer probeert te vullen met zaken die er eigenlijk niet toe doen.

Jezus stond voor een radicale keuze in zijn leven, een keuze die grote consequenties zou hebben, voor hem persoonlijk en voor vele anderen. Het zou geen gemakkelijk leventje worden en ook geen veilig leven in de politieke en religieuze realiteit van die dagen. Natuurlijk zal hij bang geweest zijn! En natuurlijk zal hij zich hebben afgevraagd of hij zo'n leven wel echt wilde, of dit écht zijn roeping was. Maar... engelen dienden hem, ze stonden hem bij, zo vertelt Marcus. Een engel is een boodschapper van God. Ze brengen goede boodschappen, maar soms ook zijn ze aankondigers van goddelijke straffen. Een andere taak van engelen is om mensen te beschermen en zo nodig op handen te dragen. Althans, zo wordt dat in de bijbel beschreven. Hier vertelt Marcus dus dat Jezus hulp kreeg van engelen tijdens de voorbereiding op zijn levensopdracht. Hij is dus niet helemaal alleen in die wildernis.

Nu we niet bij elkaar komen in deze veertigdagentijd zullen er onder jullie vast mensen zijn die thuis momenten van bezinning inpassen in het dagelijkse doen en laten. Sommigen aan de hand van een veertigdagenkalender, anderen door meditatie of het lezen van een bijbelgedeelte of een combinatie hiervan. En misschien komen dan ook wel gedachten en herinneringen boven van eigen woestijnervaringen. En dan bedoel ik niet de fijne vakantieherinneringen aan een woestijntrip onder leiding van een gids. Nee, hier bedoel ik uiteraard figuurlijke woestijnervaringen die mensen kunnen hebben. Gevoelens van diepe verlatenheid, van angsten, van pijn om wat niet meer is, van diepe bezorgdheid om wat er in de wereld gaande is...Dat zijn ónze wilde dieren, dat is ónze zondvloed waarin we kopje onder kunnen gaan. Spoken uit een soms ver verleden of mogelijke belagers van onze toekomst. En vanwaar komt dan ónze hulp? De één zal die hulp ervaren vanuit zijn of haar geloof: God is altijd bij me. Of: God stuurt ook mij een engel om me te dragen. Anderen ervaren die hulp in mensen die er voor hen willen zijn, op wie ze een beroep kunnen doen. Dat zijn vaak mensen die kunnen en willen luisteren; niet voor eventjes, maar oneindig lang, zolang als nodig is. In deze mensen zouden we misschien Gods boodschappers van hoop, van vrede, van innerlijke rust, van moed kunnen herkennen. Natuurlijk kun je zó in je angst of verdriet vast zitten dat je de deur voor zulke mensen dicht houdt. Maar het is misschien de moeite waard om die deur van je hart te openen en je toe te vertrouwen aan die mens die jou in Gods naam voor een tijdje draagt en jou zo helpt je angsten en verdriet onder ogen te zien. Zo kun jij op jouw beurt misschien ooit zo'n engel zijn voor anderen. Jezus werd terwijl hij zijn levensweg onder ogen zag door engelen gediend en gedragen. Zo kon hij zijn moeilijke weg gaan. Als u en ik ons gedragen weten is ook onze weg door het leven een stukje lichter en begaanbaarder.

Ik begon deze overdenking met de regenboog uit het verhaal over Noach. De regenboog die het verbondsteken voorstelt tussen hemel en aarde, teken dat de God van de bijbel de mens en alles wat op aarde leeft niet loslaat.

Als besluit van deze overdenking vond ik een mooi lied van Henk Harmsen: Het lied van de regenboog. Zowel de tekst als de muziek zijn van zijn hand.

Muziek de Het lied van de regenboog (tekst en muziek: Henk Harmsen, te vinden op

website: <https://www.x-liedjes.nl/liedjes/>)

tot het einde van een regenboog
heeft geen mens zich ooit gewaagd
bij elk antwoord dat gevonden werd
vormde zich een nieuwe vraag
eeuwige vrede, voortdurend geluk
vind je aan het eind van een regenboog

als de overwinning binnen is
loert er reeds een nieuwe strijd
elke berg die je beklommen hebt
heeft een dal voor je bereid
eeuwige vrede, voortdurend geluk
vind je aan het eind van een regenboog

als je elke wens kan laten gaan
word je zelf een regenboog

tussen zon en regen, berg en dal,
soms heel diep en soms heel hoog
*eeuwige vrede, voortdurend geluk
is de ware aard van een regenboog*

Voorbeden

God van alle mensen,
jij die in het Noach-verhaal een levenslijn
uitgooid, een belofte voor alle mensen
en voor wat er maar op de aarde leeft,
hoor onze gebeden voor onze wereld,
voor allen die in nood verkeren;
voor waar geweld het straatbeeld bepaalt,
voor landen waar mensen de straat op gaan
om te demonstreren voor vrijheid en democratie,
voor landen waar conflicten ontaarden in geweld,
verkrachtingen en moord;
voor kinderen die altijd weer de rekening betalen
van falende regimens, van conflicten, van de klimaatcrisis,
van armoede en voedseltekorten en gebrek aan medische zorg.

We bidden voor mensen die zich niet laten meesleuren
in geweldspiralen en vijanddenken,
zoals de Palestijns-christelijke familie Nassar van
'Tent of Nations', de boerderij omringd door
nederzettingen van Israëliische kolonisten.
Voor hen bidden wij om kracht tot volhouden
tegen de stroom in en om medestanders
die hen helpen bij hun geweldloze verzet tegen onteigening.

Voor ons eigen land bidden we,
waar verdeeldheid heerst en wantrouwen,
waar veel mensen onzeker zijn of wanhopig,
moe, depressief of opstandig...
wij bidden om troost, om moed, om nieuwe inzichten
en om onderling vertrouwen en de wil tot verbinden.
Zegen de leiders van deze wereld met (zelf)inzicht en met wijsheid,
dat zij hun leiderschap integer en dienstbaar vervullen
met eerbied voor mensenrechten en de wil om
conflicten op vreedzame wijze op te lossen...

Stilte voor persoonlijk gebed....

God van vrede,
wees om ons heen en in ons hart
opdat wij gaande blijven op onze weg
in het spoor van Jezus. Amen.

Afsluitende woorden

Elk jaar opnieuw worden we in de veertigdagentijd opgeroepen om pelgrims te worden
en als het ware mét Jezus de weg te gaan naar Pasen. Hoewel we dat ook dit jaar niet in
fysieke ontmoetingen samen kunnen doen, kunnen we wel zoveel mogelijk verbinding
met elkaar zoeken via andere kanalen. Zo kunnen we voor elkaar een engel zijn in de
woestijn.

Zegenwens

Ga in de kracht die je gegeven is
in eenvoud
in vrolijkheid
in vriendelijkheid
op zoek naar liefde
en de Geest zal met je gaan.
Wees gezegend en wees tot zegen van anderen.

Slotlied Veertig dagen (ZZZ 703), t: Marijke de Bruijne, m: Peter Rippen van de CD
Als de graankorrel sterft, gezongen door het koor van de
Pepergasthuiskerk te
Groningen

Tekst:

1. Veertig dagen nog tot pasen
tot de winter is gegaan
en het lengen van de dagen
kou en duister gaan verjagen
en het leven op zal staan.

Refrein: *Veertig dagen, weken, jaren
wachten, weten en ervaren
dat iets nieuws, verandering met
vreugd' en moeite samen ging.*

2. Veertig weken duurt het groeien
van het ongeboren kind
in de warme schoot van moeder
tot het klaar is om te komen
volheid is en nieuw begin. Refrein
3. Veertig jaren van een leven
zijn naar mensenmaat een tijd
om te leren en te delen
wat met moeite werd verkregen
daardoor worden mensen vrij. Refrein
4. Veertig dagen nog tot pasen
soms een tocht door de woestijn
om te leren en te vragen
hoe je duister kunt verjagen
om met pasen klaar te zijn. Refrein